

Passaporti Maħruġa għar-Residenti ta' Birkirkara (1928 - 29)

Tikteb Catherine Fenech B.A. (Hons.) - PRO Soċċjeta` Dun Filippu Borgia

Gżira żgħira f'nofs il-Mediterran il-baħar kien l-uniku mezz tat-trasport ghall-Maltin sabiex iħallu dil-hlewwa ta' art twelidhom fil-bidu tas-Seklu 20 biex ifittxu futur aħjar ghalihom u għal familja tagħhom jew inkella għal xi ġita jew pellegrinaġġ okkażjonali, xi ħaġa li kienet fit-rari dak iż-żmien.

Bil-ftuħ tal-Kanal tas-Suez fl-1869 u l-introduzzjoni ta' l-steam engine fuq il-vapuri, infetħu prospetti ġoddha ta' xogħol ftarznari madwar il-Mediterran għall-ħaddiemha Maltin, kif ukoll triq iqasar lejn l-orient u l-Australja.¹ Hafna Maltin kienu jitilqu bl-intenzjoni li jiġu lura. L-emigrazzjoni kienet qawwija imma n-numru ta' dawk li kienu jiġu lura kien ukoll kbir kull sena.²

Birkirkara xejn ma kienet nieqsa minn din l-attività kollha. Hasra lejn il-passaporti li ħarġu għall-poplu Karkariz minn nofs is-sena 1928, naraw li ħarġu mal-107 passaporti.³ Il-popolazzjoni ta' Birkirkara f'dawk iż-żminijiet kienet ta' madwar 10,349 persuna (5225 irġiel u 5124 nisa), b'madwar 320 twelid u 210 imwiet fis-sena.⁴ Minn Awissu 1928 sa Dicembru 1929 ħarġu minn Birkirkara żgur mal-131 persuna (84 irġiel u 47 nisa). Minn dawn, 82 siefru għal raġunijiet ta' xogħol.⁵ Hemm kaži fejn ġuvintur żgħar ta' bejn l-erbatax u s-sittax-il sena kienu jsiefru bil-kunsens ta' ommhom sabiex imorru fejn missierhom go art oħra sabiex jaħdmu.⁶

Familji shah kienu jitilqu lejn postijiet imbegħda bħall-Australja u l-Amerika. Is-Sinjura Carla Busuttil minn 192, Triq il-Kbira, Birkirkara, bin-numru tal-passaport 1694, flimkien ma' uliedha Ester ta' 13-il sena, u Giovanna ta' 9 snin, u kif ukoll ma' uliedha l-kbar Salvina (21 sena; Passaport no.: 1697), Paolina (20 sena; Pass. No. 1698), Maria (24 sena; Pass. No.: 1695) u Emanuel (15-il sena; Pass. no.: 1592), inħarġilhom passaport fl-20 ta' Settembru 1928 sabiex jirhewlha lejn New York sabiex jingħaqdu ma' missierhom (u żewġ Carla), John Mary, li mar hemm snin qabel ifittek ix-xogħol.

Dekan Kan Dun Vincens Saliba
Ta' 16-il sena fil-passaport,
numru: 3851

Biss fi żmienijiet iebsa ta' bejn iż-żewġ gwerer dinjin kont issib ammont ta' nies li jsiefru għall-gost, b'mod speċjali lejn Tunes u l-Italja. Każ partikolari kien il-passaport tas-Sur Anthony Valletta, (ex-surmast ta' l-iskola primarja ta' Birkirkara) bin-numru 3704 fejn fl-4 ta' Dicembru 1934 żied lil mara tiegħu, is-Sinjura Rita Valletta née Sciberras, fuq il-passaport tiegħu sabiex isiefru għall-Italja u ġew lura fid-9 ta' Frar 1935. Il-passaport tas-Sur Anthony Valletta oriġinaljament hareġ fit-3 ta' Awissu 1929 (dak iz-żmien ġuvni), biex isiefer Tunes.

Kienu jsiru wkoll ħafna pellegrinaġġi lejn Franzia u l-Italja. Dawn il-pellegrinaġġi ilaqqghuna mal-passaport tal-mibki Dekan Kan. Dun Vincens Saliba. Il-passaport għandu n-numru 3851 u nhareġ fid-9 ta' Awissu 1929, jiġifieri Dun Vincens kellu 16-il sena. Dun Vincens (li jidher f'ritratt għalihi) kien miżjud fil-passaport ta' ommu. Huma kien sejrin pellegrinaġġ lejn l-Italja u Franzia. Dan il-pellegrinaġġ milli jidher kien popolari għax inħarġu mill-inqas 9 passaporti oħra għal persuni li joqgħodu Birkirkara sabiex imorru għall-pellegrinaġġ.

Is-Sur Anthony Valletta,
ex-surmast ta' l-iscola primarja ta'
B'Kara, fil-passaport numru: 3704.

Fl-1929 niltaqgħu ukoll mal-passaport b'numru 4443 mahruġ fit-3 ta' Ottubru 1929 għar-Rev Kan Emmanuel Grech, li dak iż-żmien kellu 37 sena. Il-Kan. Grech ġedded il-passaport antik tiegħu li kellu n-numru 2226 mahruġ fl-1922, sabiex isiefer lejn il-Ġermanja, I-Australja u l-Belġju.

Il-passaport jagħti ħafna dettalji ta' l-individwu fosthom partikolaritajiet għat-tul, kulur tax-xagħar u l-ghajnejn tal-applikant, kif ukoll id-data tat-tweliż, l-eta' u l-professjoni. Bejn l-1928 u l-1929 niltaqgħu ma' diversi professjonijiet partikolarmen ħajjata, shipwrights, żebbiegħha, plumbers, mastrudaxxi, skarpan, labourers, ġardinara, kokijiet, negozjanti, mekaniks, firemen, bennejja, fitters u baħħara.

Haġa oħra ta' min jinnota kienet il-moda tal-ħwejjieg tal-bidu tas-Seklu 20, b'mod specjali fuq iż-żagħżugħ. Il-kappell jiddomina kemm fuq it-tfajliest u kemm fuq il-ġuvintur, b'ħafna tfajliest lebsin ġiżirajjen tal-lewlu u fuq l-irgħiela ta' ċertu maturita` tidher li kienet invoga iż-żamma tal-mustacċċi jew ffit daqna.⁷

Il-pasaporti antiki huma minjiera ta' informazzjoni fuq l-antenati tagħħna. Tista' tifhem ahjar il-hajja li kienu jgħixu minn ilbieshom u mill-fatt il-ghala jkunu applikaw għall-passaport, jekk mhux biex jieħdu vakanza jew biex ifittxu xogħol jew ħajja barra minn xtutna.

1 Biss l-Australja ma kienetx popolari fil-bidu tas-Seklu daqs kemm kienu l-Amerika, il-Kanada u pajjiżi oħra viċin bħal Marsilja fi Franzia, Tunes, Port Said, l-Italja u l-Ingilterra.

2 Minn popolazzjoni ta' 232,832 kien hemm 3577 li emigraw fl-1929. Biss fl-istess sena kien hemm 2308 emigrant Malti li ġew lura. Malta Blue Book 1929 (Government Printing Office, Valletta), Section 15, page 4.

3 Dan in-numru ma jfissirx li kienu 107 persuna biss li għamlu l-passaprot, peress li seta' kien hemm miżjud il-mara jew it-tfal ta' l-individwu ukoll fil-passaport.

4 Census of Malta, Gozo and Comino, 1931, pg. 5, Table VI; M.B.B. 1928, 1929, 1930, pg.3

5 Fosthom hemm nisa u tfal li siefu flimkien ma' żwieġhom bil-ħsieb li jissetiljaw go pajjiż ieħor. Normalment it-tfal taħt is-sittax-il sena kienu jiġu nkluži fil-passaport t'ommhom u jkunu flimkien fir-ritratt m'ommhom, jekk ma jkunux għadhom trabi tat-tweliż.

6 Is-Sinjura Elena Vella fil-31 ta' Lulju 1929 li kienet toqghod: No. 6, Triq Psaila, Birkirkara, tħad il-kunsens tagħha sabiex binha Giuseppe ta' 14-il sena mwieled in-Naxxar fis-17 ta' Marzu 1915, jagħmel passaport Numru (3724) sabiex isiefer lejn Tuneż bl-intenzjoni li jmur fejn missieru Fortunato għal skop ta' xogħol.

7 Il-passaport kien iqum 3 soldi (3d) u kien jitħallas b'permezz ta' bolla li tqum dan l-ammont li titwaħħal fuq l-applikazzjoni għall-passaport.

Il-Kan Emm. Grech fil-passaport
numru: 4443